

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

*The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and
Education Research*

Sayı/ Issue 22 (Eylül/ September 2025), s. 262-278
Geliş Tarihi-Received: 22.08.2025
Kabul Tarihi-Accepted: 25.09.2025
Araştırma Makalesi-Research Article
ISSN: 2687-5675
DOI: 10.5281/zenodo.17175552

Margaret Keane'in Resimleri ve Oyuncak Bebek Tasarımlarına Etkileri

Margaret Keane's Paintings and Their Impact on Doll Designs

Eda UZUN*
Gülşah ÖZDEMİR**

Öz

Margaret Keane, geçen yüzyılın ortalarında yaptığı büyük gözlü çocuk resimleri ile sanat tarihine konu olmuştur. O zamandan beri, yapıtlarından çok evliliği ve uğradığı haksızlık ile gündeme gelmiş bir ressamdır. Özellikle 2014 yılında Tim Burton tarafından çekilen filmi *Big Eyes* bu durumu perçinlemiştir. Oysa sanatçı yaptığı çalışmalar ile birçok tasarım alanında büyük bir ilham kaynağı olmuştur. Keane'in yaptığı resimler döneminin eleştirmenleri tarafından oldukça eleştirilse de halk tarafından çok sevilmiş ve benimsenmiş hatta iri gözlü figürleri tabaklara, kupalara basılmış ve neredeyse birçok eve bu şekilde girmiştir. Diğer yandan çizgi film sektörünü de etkileyen Keane tarzının etkilediği en can alıcı alan oyuncak bebek piyasası olmuştur. Kitsch'in Kraliçesi olarak anılan Margaret Keane'in büyük gözlü figürlerinin *Little Miss No Name*, *Blythe*, *Susie Sad Eyes* isimli birçok bebeğin tasarımında etkisi olduğu bilinmektedir. Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde piyasaya sürülen bu bu bebekler bugün dünyanın birçok çevrimiçi alışveriş ve açık artırma platformlarında hala satışa sunulmakta ve birçok koleksiyoner tarafından yüksek fiyatlarla satın alınmaktadır. Tarihsele araştırma tekniği ile bulunan belgelerin incelendiği bu çalışmada, 1950'lerin ünlü ressamı Margaret Keane'in büyük gözlü figürlerinin 1960 ve 1975 yılları arasında oyuncak tasarımlarındaki etkilerinin araştırılması, sanat ile tasarım alanlarının bütünlüğünün gözlemlenmesi ve alan yazındaki boşluğun giderilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada ayrıca sanatçının biyografisinin eserlerini nasıl etkilediğine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat ve tasarım, Margaret Keane, pop sürrealizm, oyuncak bebek, büyük gözler.

Abstract

Margaret Keane, whose paintings of large-eyed children in the middle of the last century have made her a household name for art history, has since become more famous for her marriage and the injustice she suffered than for her work. Tim Burton's 2014 film *Big Eyes*, in particular, reinforced this reputation. Yet, the artist has become a significant source of inspiration for many design fields through her work. While Keane's paintings were heavily criticized by critics of the time, they were deeply loved and embraced by the public, and her large-eyed figures were even printed on plates and mugs, effectively entering many homes. On the other hand, the doll market was the most crucial area affected by the Keane style,

* Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Mimarlık, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Grafik Sanatlar Bölümü, e-posta: edauzun@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0767-9154.

** Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Mimarlık, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Grafik Sanatlar Bölümü, e-posta: gulsahtontu@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3768-9230.

which also influenced the cartoon industry. The large-eyed figures of Margaret Keane, known as the Queen of Kitsch, are known to have influenced the designs of many dolls, including Little Miss No Name, Blythe, and Susie Sad Eyes. These dolls, released in the third quarter of the 20th century, are still offered for sale on numerous online shopping and auction platforms worldwide today and are purchased at high prices by many collectors. Using historical research techniques, this study aims to investigate the influence of the large-eyed figures of Margaret Keane, the renowned 1950s painter, on toy design and to observe the integration of the fields of art and design.

Keywords: Art and design, Margaret Keane, pop surrealism, doll, big eyes.

Giriş

Sanatın etkisi bazen çağları aşabilmekte ve bir sanat eseri kendisinden yüzyıllar sonraki başka bir sanat ya da tasarım ürününe ilham olabilmektedir. Söz konusu zaman dilimi asırlar olmasa da Margaret Keane resimlerinin bu ilham verici özelliği taşıdığı düşünülmektedir. “Big Eyes” olarak tanımlanan ve büyük hüznünlü gözleri ile Margaret Keane’in imzası haline gelen eserler 1950’lerde ün kazanmaya başlamıştır. Popüler kültürün yoğun bir şekilde ilgisini çeken büyük gözlü kadın, çocuk ve hayvan betimlemeleri sadece resim sanatının değil grafik tasarım, animasyon ve oyuncak dünyasında ilgi odağı haline gelmiştir. Bugün Kitsch’in kraliçesi olarak anılan Margaret Keane’in “Big Eyes” resimleri tasarım dünyasında masumiyetin ve büyük göz estetiğinin en büyük temsilcisi olarak kabul edilmektedir.

Keane’in melankolik büyük gözlü imgeleri sanat tarihinin özgün ve etkileyici bir türünü yansıtırken toplum tarafından da oldukça sevilmiştir. Eserlerindeki figürlerin gözlerini normalden çok daha büyük yapan Keane, bunu fiziksel değil duygusal bir imge olarak kullanmıştır. Keane’in erken dönem resimlerinde genellikle kompozisyonun merkezine yerleştirilen büyük gözlü figürün, bazen yalnızlık ve hüznü, bazen de çaresizlik ve merak gibi duyguları aktardığı görülmektedir. Sanatçı gözlerle birlikte duyguları öne çıkararak seyircinin dikkatini bu yöne çekmiş ve resmin diğer ayrıntılarını arka plana atmıştır. Böylelikle resimlerini estetik bir obje olmaktan çıkaran Keane seyirci ile duygusal bir bağ kurmaya niyetlenmiştir. Esasen sanatçının resimleri bu sebeple popüler kültür tarafından benimsenmiştir.

1960’lar itibariyle “Big Eyes” resimleriyle tasarım dünyasını cezbetmeye başlayan Margaret Keane tarzı; afişlerde, reklamlarda, oyuncularda, tabaklarda, bardaklarda, ev eşyalarında vs. kendini göstermeye başlamıştır. Sanat seyircisiyle güçlü bir bağ kuran Keane’in tavrını benimseyen tasarımcılar bu duygusal yaklaşımı ticari bir unsura dönüştürmekten kendilerini alamamışlardır.

Özellikle anlatmak istediğini sade kompozisyonlarında birkaç unsurla betimlemesi, ön plana büyük gözleri yerleştirmesi ve genellikle arka planları boş bırakması; grafik tasarım ve illüstrasyon alanlarında dikkate alınmış olmalıdır. Anlatılmak isteneni tek bir unsur ile ortaya koyup dikkati çeldiren her şeyi ortadan kaldırma fikri Keane resimleri ile popülerleşmiş bir anlatım biçimine dönüşmüştür.

Yirminci yüzyıl genel olarak savaşların, salgınların, ekonomik buhranların ve kitlesel kayıpların yaşandığı bir asır olmuştur. 20. yüzyılın insanı acı duygusunu benliğiyle özdeşleştirmiş ve modernleşme yolunda verdiği büyük kayıplar için bir asır yas tutmuştur. Kitleler, Keane’in resimlerindeki masumiyet ve melankolinin kendilerine kendi yaşantılarını ve acılarını hatırlatması nedeniyle bu görselleri yaşam alanlarına almışlardır; bu durum sıra dışı olmamalıdır. Bugünün penceresinden geçmişe

bakıldığında Keane tarzını estetik bir varlık olarak değil de sanat, tasarım ve kültürün etkileşimi olarak ifade etmek daha da yerinde olacaktır.

Margaret Keane'in resimlerini incelerken bir sanatçının kişisel başarısından ziyade onun estetik algısının tüm sanat, tasarım ve kültür alanını nasıl derinden etkilediğini ortaya koymak ve görsel kültürün evrimleşme sürecini gözler önüne sermek önemli bir konudur. Keane'in büyük göz estetiğinin özellikle 1960-1975 yılları arasında oyuncak bebek tasarımına olan etkisini inceleyen bir akademik çalışma alan yazında bulunmamaktadır. Bu açıdan alan yazında ulusal ve uluslararası araştırmalar incelenmiş ve araştırmacılara kaynak sağlaması amaçlanmıştır.

1960 ve 1975 yılları arasında Amerika Birleşik Devletlerinde üretilen oyuncak bebekler bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Margaret Keane'in büyük göz estetiğiyle ilişkilendirilen bebekler, çalışmaya dahil etme kriterlerindendir. Bu anlamda Susie Sad Eyes, Little Miss No Name ve Blythe oyuncak bebekleri örnek olarak seçilmiştir. hem görsel özellikleri hem de dönem kaynaklarında yer alan üretici bilgileri aracılığıyla doğrudan Keane'in hüznü büyük göz estetiğiyle ilişkilendirilmeleri bu bebeklerin seçilmesinin nedenidir. Barbie oyuncak bebekler gibi aynı dönemde üretilen ama farklı çizgide tasarlanmış bebekler bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Araştırma, Margaret Keane'in hayatı, çalışmaları ve sanatçının tarzının oyuncak tasarımı alanına olan etkileri ile sınırlı tutulmuştur. Keane'in resimleri ile 1960-1975 yılları arasında üretilen bazı oyuncak bebek tasarımları arasındaki görsel ve estetik benzerlikleri ortaya koymak amacıyla tarihsel araştırma tekniği ve karşılaştırmalı görsel analiz yöntemlerinden yararlanılarak yürütülmüştür. Araştırmada öncelikle Keane'in büyük göz estetiğini temsil eden resimleri incelenmiştir. Ardından dönemin öne çıkan oyuncak bebekleri olan Susie Sad Eyes, Little Miss No Name ve Blythe, üretici firma bilgileri, tasarımcı adları, ambalaj görselleri ve müzayede katalogları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Her bir vaka için bebeklerin göz oranı, yüz ifadesi, duygusal aktarım biçimi ve görsel sunumu sistematik biçimde çözümlenmiş; elde edilen bulgular Keane'in resimleriyle karşılaştırılarak sanat-tasarım etkileşimi ortaya konulmuştur. Ayrıca, çalışmanın kapsamını genişletmek üzere Keane estetiğinin çizgi film karakterlerine (ör. Powerpuff Girls) etkisi de incelenmiş, böylece büyük göz ikonografisinin farklı tasarım alanlarına nasıl aktarıldığı bütüncül bir şekilde tartışılmıştır.

Margaret Keane ve Melankolik Büyük Gözlerin Doğuşu

Hüznü büyük gözlerin ressamı Margaret Keane yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde Amerika'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı Peggy Doris Hawkins olan Margaret Keane, Tennessee'de muhafazakar Metodistlerden oluşan orta sınıf bir ailede dünyaya gelmiştir. Sanatçının geçmişi hakkında çeşitli nedenlerle az ve sınırlı bilgi bulunmaktadır (Kırpalov, 2024). Sanatçının çocukluk yıllarında başına gelen bir hastalık tüm hayatını ve sanat anlayışını şekillendirmiştir. Geçirdiği bir kulak enfeksiyonu yüzünden kalıcı olarak işitme kaybı yaşamış olan sanatçı insanları anlayabilmek için gözlerine derin bir şekilde bakmaya başlamıştır. Darz Art Magazine yazarlarından biri olan Safoora Seyed, Margaret Keane'in resimlerindeki büyük gözlerinin kişisel bir hikayeyi anlattığını yazmıştır. Küçüklüğünden beri işitme kaybı çeken Keane'in insanlarla iletişim kurmak için insanların gözlerine baktığını belirtmiştir. Sanatçının büyük gözlere olan takıntısının, ileriki yıllarda sanat eserlerine ilham kaynağı olduğunu belirtmiştir (Görsel 1). İzleyicilerine duygu iletmek için kompozisyonlarındaki figürlerin gözlerini çok büyük

yapan Keane, hayatının ilerleyen dönemlerinde bu sanatsal iletişim biçiminden faydalanmıştır (Parra, 2023).

Görsel 1. Margaret Keane (1927-2022). Fotoğraf: Robert Gumpert/The Guardian (Lee, 2022).

Çok küçük yaşlarda iletişim becerilerini resim dili ile geliştirmeye çalışan sanatçı bol bol resim yapmış, eskizler çizmeye başlamıştır. Sanatçı ilk yağlıboya tablosunu on yaşında yaptığını söylemiştir. Biri ağlayan, diğeri gülen iki kız çocuğunu tasvir eden resminin gelecekteki tarzına dair ipuçları verdiği düşünülmektedir. Sanatçı, ergenlik yıllarında sanat tarihi okumuş ve resim derslerine katılarak becerilerini daha da geliştirmiştir (Kırpalov, 2024). Kardeşi ile devlet okuluna gitmiş ve 18 yaşına geldiği zaman New York'taki Traphagen Tasarım Okulu'na gitmiştir. 1950'lerde portre çalışmaları yapmaya başlamadan öncesinde giysiler ve bebek karyolaları çizmeye başlamıştır. Küçük yaşlardan itibaren kitsch'le ilgilenmeye başlayan Keane, yağlı boya ve akrilik boyalarla resimler yapmış ve resimlerindeki konular; çocuklar, kadınlar ve köpekler, kediler ve atlar gibi sıradan hayvanlarla sınırlı kalmıştır. Margaret Keane'in etkilendiği sanatçılar arasında ilk sırada Amadeo Modigliani yer almıştır. Özellikle Modigliani'nin çalışmalarındaki gözlere odaklanılan kadın resimleri, Keane üzerinde oldukça büyük bir etki bırakmıştır. Ek olarak Gustav Klimt, Vincent van Gogh ve Pablo Picasso gibi ressamalar da renk, derinlik ve kompozisyon açısından Keane'i etkileyen diğer ressamalar arasında sayılmaktadır (Meyer, 2024).

Margaret Keane, 1940'ların sonlarında Kaliforniyalı Frank Ulbrich ile evlenmiştir. Evli kaldığı süreç boyunca ev hanımlığına odaklanan Keane resim yapmaya hobi olarak devam etmiştir. Kendine özgü tarzı, kızı Jane'in doğumuyla gelişmeye başlamıştır. Bebeğinin yüz hatlarının, özellikle de gözlerinin yetişkinlerden ne kadar farklı olduğunu fark eden sanatçı gözleri daha da vurgulamaya karar vermiş ve eskizlerinde Jane'in gözlerini büyüttüştür (Kırpalov, 2024). Bu dönem Margaret için şöhret ve maddiyat açısından çok verimli olmasa da evinde sanatını geliştirecek zaman bulması ve küçük kızının portrelerini çizerek ileride imzası haline gelecek olan büyük göz teması üzerinde uzmanlaşmasını sağlayacak kadar kendini geliştirme imkanı yakalaması önemlidir. Evlilikleri uzun sürmeyen Margaret ve Frank 1955 yılına kadar birlikte devam ettikten sonra boşanmışlardır. Sanatçı bu olayın üzerine kızını da alarak San Francisco'ya taşınmıştır (Parra, 2023). Bu noktaya kadar sanat hayatında büyük bir ivme yakalayamayan Keane henüz resim satamamaktadır ve küçük kızını sağlıklı bir şekilde büyütebilmesi için para kazanması gerekmektedir.

Bu süreçten sonra yaptığı bir diğer evlilik, sanat hayatında ciddi bir dönemeç noktası olmuştur. Sanatçı, evlendiği kişi tarafından terörize edilmiş, resimlerinin hakları elinden alınmış ancak aynı zamanda eserleri şöhret kazanmış ve günde 16 saat çalışmak zorunda kaldığı bir döneme girmiştir. Bu dönemde hüznü ve büyük gözlü çocuk resimleri yapmaya adanmıştır kendini. Resimlerinin kopyalarının bardaklara, tabaklara, ev eşyalarına basılması onu daha ünlü hale getirmiştir. Resimleri artık her yerdedir. Eserleri halk tarafından çok sevilen Keane içinde bulunduğu mutsuz dönemi resimlerine aktararak halkın büyük gözlere olan sevgisini daha da perçinlemiştir. Margaret Keane'in resim tarzı, banliyölerde yaşayan yeni ortaya çıkan Amerikan orta sınıfı arasında oldukça popüler hale gelmiştir. Bu insanlar, evlerini dekore etmek için basit, anlaşılır ve özgün sanat eserleri aramaktadırlar ve soyut dışavurumculuk veya minimalizm gibi aşırı entelektüel sanat biçimlerine pek ilgi duymamışlardır. Keane'in eserleri ise halkın seveceği türden; dokunaklı, estetik açıdan hoş ve duygusal resimlerden oluşmaktadır (Kirpalov, 2024).

Görsel 2. Margaret Keane, The Stray, Tuval üzerine yağlıboya, 1962 (<https://www.keane-eyes.com/product/the-stray-2/>)

“Stray” (Başiboş) Keane'in en ünlü çalışmalarından biridir. Sanatçı bu tarz çalışmaları defalarca resmetmiştir. Kompozisyonun merkezinde büyük gözleri ile hüznü bakan küçük bir çocuk ve kucağına alıp sıkı sıkı sarıldığı bir köpek yer almaktadır. Arka plan boş bırakılmış ressam sadece vermek istediği mesaja odaklanmıştır. Dikkat dağıtabilecek her türlü görselden kaçınan Keane'in tarzının en belirgin ve etkileyici örneklerinden biridir (Görsel 2). Mavi beyaz ve gri tonların hakim olduğu resimde yalnızlık, korunmasızlık ve hüznün duyguları hissedilmektedir. Diğer yandan büyük gözlü tablolar, sanat dünyası profesyonellerinin ve müze küratörlerinin çoğunluğu tarafından küçümsenmiştir. Evcil hayvanlarına sarılarak ağlayan çocukların oluşturduğu duygusal kitsch kompozisyonlar daha karmaşık ve sofistike sanat formlarına aşina olanların zihninde pek bir etki bırakmamıştır (Kirpalov, 2024).

Görsel 3. Margaret Keane, Eski Hawaii Çiçekleri, Tuval üzerine yağlıboya, 58,4 × 72,4 cm, 1968
(<https://www.keane-eyes.com/product/flowers-old-hawaii/>)

1960'ların ortalarında, Margaret Keane Kızıyla birlikte Hawaii'ye taşınmış ve resim yapmaya devam etmiştir. Bu dönemde eserleri daha neşeli bir hal alan Keane genellikle Hawaii bitki ve hayvanlarından öğeleri kompozisyonlarına dahil etmiştir (Kırpalov, 2024). Sanatçının bu dönem çalışmaları sıcak tropik ortam kompozisyonlarından etkilenmiştir. Bu resimler daha renkli ve mutlu görünen çocuklarla dolmuştur. Margaret'in Hawaii'de yaşadığı sırada ortaya çıkan gelişmelerden biri de resimlerinde hayvanları cömertçe betimlemesidir. 1960'lı yıllarda sanatçının eserlerindeki belki bir kedi ya da bir köpek bu zamanlarda sadece hayvanlardan ya da tek bir figürden oluşmaktadır (Brown, 2014, 84). 1970'lere gelindiğinde ise Keane'in resimleri yavaş yavaş gözden düşmeye başlamış ve büyük gözler etkisini yitirmeye başlamıştır.

Çalkantılı Bir Evlilik ve Bir Başarı Öyküsü

1950'lerde Margaret Keane, boşanmış, çocuklu ve işsiz bir kadındır. O dönemlerde ayakta kalmaya çalışan bir sanatçı olarak geçimini mobilya dekorasyonu ve sokaklarda portreler çizerek sağlamaya çalışmıştır. San Francisco Sanat Festivali sırasında sanatçı olduğunu iddia eden biriyle tanışmıştır. Bu kişi Walter Keane'dir. Walter Keane, palet bıçağının cesur darbeleriyle çizilmiş Avrupa sokaklarının resimlerini satan, çekici ve konuşkan bir insandır ve daha sonra ortaya çıktığı üzere resimleri de kendisi yapmamıştır (Kırpalov, 2024). Walter Keane, 1915 yılında Nebraska'da doğmuştur ve o zamana kadar hayatının büyük kısmında satış temsilciliği yapmıştır; ancak Margaret'e kendisini ressam olarak tanıtmıştır. 1955 yılında evlenmişlerdir. Margaret, Walter'a hem âşık olmuş hem de onu sanatına destek veren bir eş (Görsel 4) ve özellikle beş yaşındaki kızına karşı koruyucu bir baba figürü olarak görmüştür (Fernandes, 2020, 42).

Geçmişte kadının sanatla olan ilişkisi eril tahakkümün altında belirli bir mesafe içinde ve toplumsal cinsiyet normlarının yörüngesinde biçimlenmiştir (Özyonar Çırak, 2021, s.81). Keane'in de yaşadığı bu durum, eserlerini ön plana çıkarmaya çalıştığı bir dönemde onu Walter Keane'e mahkûm etmiştir. Sanat piyasasında yer edinmesinin zor olacağını öne süren Walter, Margaret'i eserlerinin tüm haklarını gizlice ona devretmeye ikna etmiştir. Margaret her ne kadar çocukluğundan beri resim yapsa da bir kadın sanatçının erkekler kadar iyi satış yapamayacağına inanmıştır (Fernandes, 2020, 42).

Görsel 4. Atölyede birlikte çalışan Walter ve Margaret Keane, 1961 Fotoğraf: Bettmann/Corbis (Ronson, 2014).

Bir satış elemanı olarak Walter, Margaret'in sanat eserlerinin tanıtımını yapmıştır. Başlangıçta bu, Margaret'in adını yaymak için harika bir yol gibi görünse de tüm resimlerini "Keane" adıyla imzalamıştır. Walter bundan faydalanarak Margaret'in tüm resimlerinin sorumluluğunu üstlenmiştir (Parra, 2023). Keane, UPI ile yaptığı özel röportajda, kendi çalışmalarını Walter'a aitmiş gibi satmaya başladıktan sonra kendisi için pek bir fark oluşmadığını sadece daha büyük bir evde çalışmalarına devam ettiğini belirtmiştir (Schaefer, 2014). Walter ise karısının resimlerini kendi eseriymiş gibi göstermiş ve karısının sıradan bir amatör olduğunu, hatta en iyi ihtimalle iyi bir asistan olduğunu iddia etmiştir. Margaret ise o sırada kitsch düşkünü Amerika için evinin bodrumunda her gün eser üreten yalnız bir sanat fabrikasına dönüşmüştür (Escalante-De Mattei, 2022). Bu noktada sanatçı, eşi tarafından, Bourdieu'nun bahsettiği, sembolik şiddete maruz kalmıştır. Bourdieu, sembolik şiddeti açıklarken hükmedilenin egemen olana onay vermesiyle gerçekleşen bir sistem olduğundan bahsetmektedir. Yani sembolik şiddet zorla gerçekleştirilen bir eylem değil, hükmedilenin bu zorbalığı içsel olarak kabul etmesi, ona boyun eğmesi ve bağlılık göstermesi ile ortaya çıkmaktadır. Toplumun ürettiği ve normal olarak algılanan bu durum hükmedilen için bir boyun eğme biçimine dönüşmektedir (Bourdieu, 2002, 34). Bu sebepten eşine resimlerini öylece devrettiği için Margaret'i doğrudan suçlamak hakkaniyetli bir yaklaşım oluşturmamaktadır.

Öte yandan Walter'ın resim satışlarını üstlenmesinin ardından Keane'in resimleri, halk arasında inanılmaz bir başarı yakalamış, halk sadece resimlerini değil, aynı zamanda küçük bir hayvana sarılmış, büyük, koyu, hüzünlü gözlerle bakan çocuklar ve kimsesizlerden oluşan kompozisyonlarıyla dekore edilmiş tabaklarını, baskılarını ve bayilik yöntemiyle pazarlanan ev eşyalarını da satın almaya başlamıştır (Escalante-De Mattei, 2022). 1960'lara gelindiğinde, resimler her yerde mevcut hale gelmiştir. Dean Martin ve Joan Crawford gibi yıldızlar resimlerin orijinallerini satın almışlardır. Andy Warhol o dönemde şöyle demiştir: "Keane'in yaptığı şeyin harika olduğunu düşünüyorum. İyi olmalı. Kötü olsaydı, pek çok kişi beğenmezdi" (Lee, 2022). Resimlerin getirdiği büyük başarı ve şöhret, Walter'ın saldırgan bir dolandırıcı olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Margaret içine kapanık bir kadın olarak bilinse de pes etmemiş ve bir başkasının eserinin itibarını ele geçirmesini asla kabul etmemiştir (Parra, 2023).

1965 Dünya Fuarı için büyük bir sanat eseri sipariş edilmiştir ve çalışma, ufukta yürüyen ve bir merdivende sıraya giren büyük gözlü kimsesiz çocukların geçit törenini tasvir etmektedir. Sanat eleştirmeni John Canaday, Keane'i: gözleri kocaman açılmış bebeklerin sürekli tekrar eden çizimlerini aşırı yapmacık bir şefkatle üreten, eserleri eleştirmenler arasında nahoş ve basit eserlerle ilişkilendirilen ünlü bir ressam olarak tanımlamıştır. "Eserde yaklaşık 100 çocuk yer alıyor ve bu nedenle sıradan bir Keane resminden yaklaşık 100 kat daha korkunç" demiştir. Bu eleştirilerden rahatsız olan Robert Moses, eserin Fuar'da sergilenmesini engellemiştir (Meyer, 2024). Sanatçı "Tomorrow Forever" (Görsel 5) adlı eseriyle belirgin tarzını izleyiciye yüz çocukla göstermiştir.

Görsel 5. Margaret Keane, Tomorrow Forever, Tuval üzerine yağlıboya, 1990-1991
(<https://www.keane-eyes.com/product/tomorrow-forever/>)

Walter'ın, sanatçının emeği üzerinden yüksek düzeyde ekonomik kazanç elde ederken Margaret'in tanınmadığını hayal etmek zor görünmektedir. Margaret, 1965'te Walter'dan boşandığında ise her şey değişmiştir (Mobbs, 2022). Margaret, Walter'dan boşanmasına rağmen onun için resim yapmaya ve gerçekleri gizlemeye devam etmiştir. Margaret, Walter'a gizlice resim yapmaya devam edeceğine söz vermiştir ve 20-30 tane resim verdikten sonra aniden "Artık yalan yok. Bundan sonra sadece gerçeği söyleyeceğim" diyerek harekete geçmiştir (Ronson, 2014). Margaret Keane, onlarca yıl sır sakladıktan sonra, 1970 yılında Honolulu merkezli bir radyo istasyonuna verdiği röportajda nihayet gerçekleri açıklamıştır. Margaret, New York Daily News'e verdiği demeçte, "Ölesiye korkmuştum, 'Muhtemelen bana inanmazlar' diye düşündüm" demiştir. Ancak üçüncü eşi Dan McGuire'in da desteğiyle Margaret, bunu yapacak cesareti bulmuştur (Schaefer, 2014). "Birine bir şey söylersem beni öldüreceğini söylediği için ondan korkuyordum," diye anlatmıştır. Hatta onu alenen ressam olarak kabul etmiş, ancak daha sonra bunun kendisi için "acı verici" olduğunu belirtmiştir (Meyer, 2024). 1986 yılında ise Margaret Keane eski eşi Walter Keane'e dava açmıştır. Oldukça olaylı geçen davada hâkim, üç haftalık bir duruşmanın ardından küçük bir resim yarışması yapılmasını istemiştir. Margaret 53 dakika içerisinde resim yaparken Walter kolunun ağrıdığını söyleyerek çekilmiştir. Sonuç olarak resimlerin Margaret'a ait olduğuna ve sanatçıya 4 milyon dolar tazminat ödenmesine karar verilmiştir (Meyer, 2024). 2000 yılında eski eşi Walter'ın hayatını kaybetmesi üzerine verdiği bir röportajda, "o ölene kadar gerçekten ortadan kaldırılacağımı hissettim, insanların öldüğünü duymak hoşuma gitmiyor ama artık o korkuyu duymadığım için rahatladım" demiştir (Schaefer, 2014). Margaret Keane, 2014 yılında Times'a verdiği bir röportajda ise, eşine karşı koyacak akıl

ve cesaret'ten yoksun olduğunu itiraf etmiş, ancak ondan korkmak için geçerli sebepleri olduğunu, eğer mahkemede gerçeği söylerse, Walter'ın, kendisinin ve kızının hayatını tehdit ettiğini söylemiştir (Escalante-De Mattei, 2022). Bu sırada iyice gözden düşen ve unutulmaya yüz tutan eserleri 2014 yılında Tim Burton'ın Margaret Keane'in hayatını anlattığı *Big Eyes* isimli filmi ile tekrar piyasaya çıkmıştır. Filmin ortak yazarı Larry Karaszewski, sosyal medya üzerinden sanatçıya övgüler yazmış ve sanatçının güzel ruhunu tanımak için fırsat bulduğundan dolayı minnettar olduğunu belirtmiştir. Büyük Gözler'i beyazperdeye aktarmak on yıl sürmüştür.

Big Eyes filminde de Keane'in resimlerinde olduğu gibi göz teması öne plana çıkmaktadır. Mevzu gözler ve görmek ile ilgili olunca filmde ciddi bir tezatlık oluşmaktadır. Kocaman açılmış büyük gözlerin resmi yapılırken gerçekleri gören sadece ressamın kendisidir. Her şeyi görse de susmakta, diğer taraftan gerçeklik gözler üzerinden manipüle edilmektedir. Göz hem gerçek açıdan hem de manipülatif açıdan algının merkezidir ama büyük bir yanılgıya sebep olmaktadır. Sinemada göz üzerinden bu tarz manipülasyonlar yapılmaktadır. Benzer bir durum *Black Mirror* dizisinin "Men Against Fire" bölümünde de yer almaktadır. Orada da askerlerin görme duyularına yerleştirilen implantlar sayesinde algıları manipüle edilmekte, düşman olarak gösterilen insanlar birer canavar gibi tasvir edilerek öldürülmektedir (Doğaner, 2023, s. 822). Gerçek insanların canavara dönüşmesi gerçek ressamın asistana dönüşmesinden farklı değildir. *Big Eyes* filmi beyaz perdeye girdiği zaman milyonlarca dolarlık gişe geliri elde etmiştir. Margaret Keane yaşamının son evrelerinde böyle bir yapımla tüm dünyaya haklılığını kanıtlamış ve gerçekleri açıklayarak tüm dikkatleri yeniden üzerine çekmiş, adeta ikinci bir rönesans yaşamıştır.

2018'de Los Angeles Sanat Fuarı, eserlerinin retrospektifinde kendisine yaşam boyu başarı ödülü verilmiştir. Sanatçı ise bunu gerçek bir lütuf olarak nitelendirmiştir (Lee, 2022). Resimleri, Bruges, Madrid, Hawaii, Mexico City, Tennessee, Tokyo, Kaliforniya ve New York gibi dünyanın dört bir yanındaki ulusal ve çağdaş sanat müzelerinde sergilenen sanatçı 2022 yılında, 94 yaşında, kalp yetmezliği sonucu hayatını kaybetmiştir.

Büyük Gözler ve Tasarım Dünyasına Etkileri

Margaret Keane'in büyük gözlü çocuklarının hem sanat dünyasına hem de tasarım dünyasına ilham olduğu bilinmektedir. Sanatçının yakaladığı ticari başarı ve popülerlik, yaratılacak olan birçok karakter tasarımını ve oyuncakları etkilemiştir. Bu oyuncakların bazıları döneminde popüler olamasa da taşıdığı sanat değeriyle yeniden öne çıkmıştır. Sanatçı ayrıca döneminde fazlasıyla popüler olmuş çizgi film serilerine esin kaynağı olmuş ve bazı pop sürrealist sanatçılar tarafından da benimsenmiştir.

Keane'in ilham olduğu önemli oyuncak bebekler arasında "Susie Sad Eyes" (Üzgün Gözlü Susie) ve "Little Miss No Name" (Küçük İsimli Hanım) bulunmaktadır (Meyer, 2024; Parra, 2023). Margaret Keane'in büyük gözlü öksüzlerinin popüleritesinden ve estetik eğiliminden nasibini alan Susie Sad Eyes (Görsel 6) adlı oyuncak bebek 1960 yıllarında plastik seri üretim olarak piyasaya sürülmüştür. 20 cm boyutlarında ve kaba bir kalıba sahip olan bu bebeğin gözaltı morluklarıyla çevrelenmiş büyük gözleri ve hüznü bir yüzü vardır. Zamanla bu bebek niş bir takipçi kitlesi oluşturmuş ve koleksiyon değeri taşımaya başlamıştır. Hatta bazıları tarafından yapılan saç, kıyafet ve boyama müdahaleleriyle özelleştirilmiştir. Gina Garan tarafından "Susie Says" adlı bir kitapta

bebeğe özel bir yer verilmiştir. Bebek, döneminin ucuz maliyetli plastik oyuncacı olmasına rağmen Keane'in hüznünlü çocuk temasına duyulan ilgiyle ortaya çıkmış ve zaman içinde koleksiyon dünyasında, özellikle kişisel ve sanatsal yeniden yorumlamalar yoluyla kültürel bir figüre dönüşmüştür (Horsenettle, 2013).

Görsel 6. Susie Sad Eyes Oyuncak Bebeği, 1960

(<https://www.baksales.shop/?path=page/ggitem&ggpid=572532>)

Little Miss No Name" (Görsel 7) oyuncak bebeği ise Deet D'Andrade tarafından tasarlanmıştır. Tasarımcı bu bebeğin ortaya çıkma amacının arkadaş canlısı veya neşeli olması değil, dünyanın neden bu kadar hüznünlü olduğunu merak eden, hüznünlü bakışlı çocukları ortaya çıkarmak olduğunu ifade etmektedir. Bu oyuncacı 1960'larda piyasaya süren Hasbro oyuncak firması ise bu oyuncacın başarılı olacağına inanmıştır. Zamanının kültürel ikliminden faydalanmak umuduyla güzel kıyafetler, saçlar ve makyajlı bir bebek yerine, yamalı bir çuval giyinen ve ayakkabıları olmayan yoksul bir çocuk gibi görünen bu bebek piyasaya sürülmüştür. Şefkat gösterilmesi gereken bir oyuncak bebekle, çocukları başkalarının zorlukları konusunda eğitmek ve kendilerinden daha az şanslı olanlara şefkat göstermelerinin teşvik edilmesi amaçlanmıştır (Giles, 2022).

Görsel 7. Little Miss No Name Oyuncak Bebeği ve Ambalajı, 1965 (<https://toytale.ca/little-miss-no-name-hasbro-1965/>)

Oyuncak bebek ambalajında sert bir kar fırtınasında, sırtında sadece acınası bir çuval beziyle dışarıda duruyormuş gibi görülmektedir. Kutunun üzerinde Little Miss No Name'in kendisinden geliyormuş gibi yazılmış kişiselleştirilmiş bir not eklenmiştir: "Beni sevecek birine ihtiyacım var. Oynamayı öğrenmek istiyorum. Lütfen beni eve götür ve gözyaşlarımı sil". Kutunun üzerinde oyuncak bebeğin tam ismi "Little Miss No Name: Gözyaşlı Bebek" olarak yazılmış ve oyuncağın imajını daha da belirgin hale getirmiştir. Oyuncak hüznü gözleri, gözlerinden akan bir damla yaşı, dağınık saçları ve mutsuz ağzıyla hatta kolunu sonuna kadar uzattığında yalvarıyormuş gibi görünecek şekilde tasarlanmıştır. Bu kutu tasarımıyla "Little Miss No Name" ile "Barbie" bebek arasındaki fark daha da belirginleştirilmiştir. Aynı dönemde yine bir Amerikan oyuncak firması Mattel tarafından piyasaya sürülen ve yetişkin güzel kadınlara benzeyen Barbie oyuncak bebeği Little Miss No Name'in aksine büyük başarı elde etmiştir. Hasbro'nun, sıcak çikolata karışımları üzerindeki reklamlar da dahil olmak üzere onu mümkün olan her şekilde tanıtmaya çalışmasına rağmen piyasada sadece birkaç yıl kalmıştır. Şimdi ise Little Miss No Name, yalnızca sıra dışı vintage oyuncaklar toplayanlar tarafından rağbet görmektedir (Giles, 2022).

Keane'in ilham olduğu diğer bir oyuncak ise Kenner oyuncak firması tarafından piyasaya sürülen Blythe (Görsel 8) oyuncak bebeklerdir. Blythe'in benzersiz görünümü, oyuncak tasarımcısı ve Chicago Sanat Enstitüsü mezunu Allison Katzman'ın 1970'lerin başında Marvin Glass and Associates'te oyuncak tasarımcısı olarak çalışırken uyguladığı tasarımlardan esinlenerek ortaya çıkmıştır. Margaret Keane ve Allison Katzman'ın birbirine bağlı mirasları olan ve zamanlarının ötesinde olan bebekler çocuk oyuncakları kadar çekici olmasalar da yetişkin koleksiyoncular için kolayca sanatsal bebeklere dönüşmüşlerdir. Blythe bebekleri günümüzde gerçekten küresel bir hayran kitlesine sahip ve bu akım, doğası gereği moda, sanat ve film dünyalarıyla bağlantılı hale gelmiş ve sanat ve yaratıcılık dünyasının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Blythe'lar milyonlarca kişiye ilham kaynağı olmakta ve koleksiyoncular, eserleri için büyük rakamlar toplamaya devam etmektedir (Anderson, 2023).

Görsel 8. Blythe Oyuncak Bebekleri, 1972 (<https://toytale.ca/blythe-from-kenner-1972/>)

Blythe bebeklerin pop sürrealist sanatçılara da ilham olduğu bilinmektedir. Lanier'e göre (2020), Pop Sürrealist sanatçılar açık bir şekilde büyük gözlü küçük kızlara takıntılıdır ve bazıları Margaret Keane'i taklit etmiştir. Ancak Keane her iki cinsiyeti ve çeşitli ırkları resmetmiş ve figürleri genellikle yardıma muhtaç kimsesizler olarak tasvir etmiştir. Pop Sürrealizm'in kızları genellikle yetişkin gibi giyinmekte ve genellikle tekinsiz ortamlara yerleştirilmektedirler. Her zaman beyaz tenli olan bu kızların

görünüşleri fetişistçe hissettirmekte ve bazen sanki pin-up kızları gibi nesneleştirmektedir.

Görsel 9: Solda: Emma Mount, Carnaby Cutie, Tuval üzerine yağlı boya, 2019

<https://www.emmamount.com/gallery/blythe>,

Görsel 10. Sağda: Zelyss, Blythe Frida, Tuval üzerine yağlı boya, 2018,

<https://zelyss.com/art/product-category/prints/>

Bu bebeklerin kocaman ifade dolu gözlere sahip olması ve diğer oyuncaklara oranla daha sevimli olması 2000'li yıllarda sanatçıların ilgisini yeniden uyandırmıştır. Özellikle pop sürrealist sanatçıların anlatı, nostalji ve popüler kültür öğelerini birleştirme çabaları bu bebeklerin tercih edilme nedenleri arasındadır. Eserlerinde doğrudan bu bebekleri kullanan pop sürrealist sanatçı Emma Mount dikkat çekmektedir. Sanatçı düz arka planlar kullanarak öne çıkardığı bu bebekleri kompozisyonlarının odağına yerleştirmektedir. Bu bebeklerin hepsi farklı karakter ve kıyafetlerde karşımıza çıkmaktadır. Sanatçının arka planı sade ve grafiksel tutması Keane'in sanatsal anlayışıyla benzerlik göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında sanatçı hem Keane'in ilham olduğu bir oyuncağı yine Keane'in sanatsal anlayışıyla resmetmektedir. 2019 yılında ürettiği Carnaby Cutie (Carnaby Tatlıları) eserinde bu anlayış açıkça görülmektedir.

Portekiz kökenli pop sürrealist sanatçı Zelyss, eserlerinde özellikle Blythe bebekleri odağına almıştır. Frida Kahlo (Görsel 10), Harley Quinn, İnci Küpeli Kız ve Wednesday Addams gibi birçok popüler kültür öğesini Blythe bebeklere dönüştürmekte ve kompozisyonlarının odağına yerleştirmektedir. Eserlerinde figürleri ön planda tutan ve genellikle sade arka planları tercih eden sanatçı yine bu anlamda Margaret Keane ile aynı sanatsal anlayışı paylaşmaktadır. İki sanatçı arasındaki bu ifadesel benzerlik özellikle figürleri ön plana çıkarma motivasyonu ile ilişkilendirilebilir.

Günümüzde Blythe bebekler sanatçılar tarafından özelleştirilmiş (customize) eserlere çevirilmektedir. Sanatçılar oyuncak bebeğin iskelet yapısı üzerine kendi stillerini inşa etmektedir. Sanatçıların kendi hayal dünyalarına göre şekil verdiği bu bebekler bazen fantastik bir periye, bazen tanınmış bir figüre, bazen de bir hikâyenin kahramanına dönüşmektedir. Sanatçıya sınırsız ifade olanağı tanıyan bu bebekler onlar için adeta boş bir sayfaya dönüşmüştür. Bu sayede her sanatçının kendi heykeline dönüştürdüğü bu oyuncaklar yüksek fiyatlarla satışa sunulmaktadır. Pop sürrealist sanatçılar arasında bulunan Meb Graves, bu bebekleri hem yağlıboya tablolarına taşımış hem de kendi anlayışına göre özelleştirmiştir. Meb Graves'in özellikle Candy Land (Şeker Diyarı) adlı kişisel sergisinde sunduğu bebekler (Görsel 11) sanatçının kişisel tarzının yansımaları

haline gelmiştir. İllüstrasyonlarıyla bir arada sunduğu bu kişiselleştirilmiş heykeller, sanat ve tasarımın kesiştiği bu melez alanda dönüştürücü bir etki yaratmıştır.

Görsel 11. Mab Graves, Özelleştirilmiş Blythe Oyuncak Bebekleri, 2012
(<https://blytheponytailparades.wordpress.com/tag/blythe-doll-mab-graves/>)

Araştırmada incelenen oyuncak bebek vakaları bir tabloya dönüştürülmüştür. Tablodaki veriler, 1960'lardan 1970'lere uzanan dönemde üretilen ve günümüzde koleksiyon değeri taşıyan üç farklı bebeğin tarihsel konumunu göstermektedir. Susie Sad Eyes, Topper Toys tarafından 1960'larda piyasaya sürülmüş, ancak belirli bir tasarımcıya atfedilmemiştir; bu durum dönemin seri üretim anlayışını ve tasarımcının gölgede kalışını yansıtır. Little Miss No Name, 1965'te Hasbro tarafından üretilmiş ve tasarımcısı Deet D'Andrade olarak belgelenmiştir; ambalaj ve patent kayıtları, bu bebeğin tasarım sürecinin bireysel bir yaratıcının izlerini taşıdığını kanıtlar. Blythe ise 1972'de Kenner (Hasbro'ya bağlı) tarafından üretilmiş, tasarımcısı Allison Katzman'dır; müzayede katalogları ve üretici kayıtları, Blythe'ın hem estetik farklılığı hem de koleksiyon piyasasındaki değerini ortaya koymaktadır.

Tablo 1. İncelenen Oyuncak Bebek Vakaları

Bebek Adı	Üretici Firma	Yıl	Tasarımcı	Kaynak / Belge Türü
Susie Sad Eyes	Topper Toys	1960'lar	Belirtilmemiş	Reklam katalogları, koleksiyon siteleri, Horsenettle (2013)
Little Miss No Name	Hasbro	1965	Deet D'Andrade	Ambalaj görselleri, patent bilgileri, Giles (2022)
Blythe	Kenner (Hasbro'ya bağlı)	1972	Allison Katzman	Üretici katalogları, müzayede kayıtları, Anderson (2023)

Tüm bu oyuncak bebekler, Keane'in resimlerindeki büyük göz estetiği ile oyuncak bebek tasarımlarındaki yansımaları göstermektedir. Keane'in resimlerinde masumiyet ve melankoli vurgusu abartılı göz oranlarıyla öne çıkarken, Susie Sad Eyes, Little Miss No Name ve Blythe gibi bebeklerde bu estetik üç boyutlu forma taşınmıştır.

Mobbs'a göre (2022), 1999'da yayınlanan ve anormal derecede büyük gözlere sahip üç kızı içeren Powerpuff Girls (Görsel 12) çizgi film serisi Margaret Keane'in çizimlerinden esinlenmiştir. Parra (2023), Cartoon Network'te yayınlanan bu serideki öğretmeninin adının "Bayan Keane" olmasının sanatçı Margaret Keane'i onurlandırmak amaçlı olduğunu ifade etmektedir.

Görsel 12. Powerpuff Girls Çizgi Film, Bubbles, Blossom, Buttercup karakterleri, 1999
(<https://www.britannica.com/topic/Powerpuff-Girls>)

Powerpuff Girls karakterlerinin tasarımcısı Craig McCracken 1995 yılında verdiği bir röportajda bu karakterleri tasarlarken; “Bilinçli bir şey yapmadım, sadece ‘Ah, şu Keane resimleri ne kadar komik’ diye düşündüm ve oturup kocaman gözlü kızlar çizdim,” ifadelerini kullanmıştır (Animation Obsessive, 2022). Sanatçı her biri farklı kişilik özelliğine sahip kocaman gözlü Blossom, Bubbles ve Buttercup karakterleri sade ve stilize vektörel tarzda çizmiştir.

Görsel 13. Marjia Tiurina, Powerpuff Girls
(<https://marijatiurina.com/the-powerpuff-girls-re-imagined>)

Blythe bebeklerde olduğu gibi Powerpuff Girls de birçok sanatçıya ve illüstratöre ilham olmuştur. Özellikle popüler kültür öğelerini benimseyen sanatçılar arasında bu durum daha çok görülmektedir. Londra merkezli çalışan bir illüstratör olan Marija Tiurina, Blossom, Bubbles ve Buttercup karakterleri (Görsel 13) kendi tarzına göre yeniden yorumlamıştır. Tiurina (t.y.), çocukluğunda izlediği bu çizgi filmle duygusal bir bağ kurduğunu ve karakterleri pop sürrealist estetikle bu sebeple yorumladığını dile getirmiştir.

Sonuç

Margaret Keane, yirminci yüzyılın ikinci yarısında kendine özgü büyük gözlere sahip figürleriyle popülerlik kazanmış bir sanatçıdır. Çalkantılı evliliği ve sonrasında eşi tarafından kendisine mal edilen eserlerini geri alma çabası da sanatçının popülerliğinde

etkili olmuştur. 20. yüzyılın savaşlar ve kayıplarla dolu olması sanatçının bu hüzünlü figürlerini içinde bulunduğu toplumla buluşturmuştur. Ayrıca sanatçının hayatını konu alan ve Tim Burton tarafından yönetilen "Big Eyes" sanatçının bu popülerliğine katkı sağlamıştır.

Keane'in özel hayatında yaşadığı dönüm noktaları, deneyimler ve duygusal zorluklar, sanatçının resimlerinde tercih ettiği konuları ve biçimsel özellikleri de bir nevi şekillendirmiştir. Bu açıdan düşünüldüğünde sanatçının biyografisi ve sanatı arasındaki ilişki öne çıkmaktadır. Sanatçının hayatındaki bu izler ve yaşadığı dönemde var olan toplumsal olaylar onun resimlerindeki tercihleri şekillendirmiştir. Keane'in resimlerindeki büyük göz estetiği ve bu sayede izleyiciyle kurduğu duygusal yoğunluk ve yaşam öyküsü arasındaki bağlantı öne çıkmaktadır.

Keane'in hüzünlü ve masum çocukları genellikle ön planda ve düz bir fonda resimlemektedir. Böylece diğer tüm ayrıntılardan arınmış şekilde sadece figürleri göstermeye çalışmaktadır. Margaret Keane'in büyük gözlü figürleri oyuncaklara ve çizgi filmlere ilham olmuştur. Oyuncak bebekler arasında Susie Sad Eyes, Little Miss No Name ve Blythe en önemlileridir. Ayrıca Powerpuff Girls çizgi film karakterleri de yine sanatçının izlerini taşımaktadır. Tüm bu karakterlerin en önemli özelliği hepsinin orantısız büyük gözlere sahip olmalarıdır. Keane'in resimlerinden türeyen bu oyuncaklar (Blythe, Little Miss No Name, Susie Sad Eyes) zamanla koleksiyon nesnelere dönüşmüş ve sanat-tasarım-kültür arasında dolaşarak kült değer kazanmıştır. Sonuç olarak, Keane'in estetik anlayışı sadece resim sanatıyla sınırlı kalmamış, 1960-1975 dönemi Amerikan oyuncak endüstrisini doğrudan etkilemiştir.

Bu araştırmada elde edilen bulgular iki temel araştırma sorusu etrafında şekillenmiştir. İlk olarak, Margaret Keane'in büyük göz estetiğinin doğrudan etkilediği oyuncak bebekler belirlenmiş ve Susie Sad Eyes, Little Miss No Name ile Blythe örneklerinde bu etkinin açık biçimde görüldüğü tespit edilmiştir. İkinci olarak, söz konusu estetik öğelerin hangi biçimlerde aktarıldığı incelenmiştir. Yapılan görsel analizler sonucunda bebeklerin yüz oranlarında özellikle gözlerin başa göre büyütülerek duygusal bir ifade kazandırıldığı, masumiyet ve hüznün temalarının pazarlama stratejilerinde öne çıkarıldığı belirlenmiştir.

Diğer taraftan Keane'in eserlerindeki duygusal yoğunluğun bir oyuncığa aktarılması bu oyuncığın duygusal ve estetik bir anlatı taşıyan bir tasarım nesnesine dönüştürmüştür. Birer popüler kültür objesine dönüşen bu karakterler ve oyuncaklar, özellikle pop sürrealist sanatçılar tarafından benimsenmiş ve bu sayede görsel kültürde kalıcı bir iz bırakılmıştır. Özellikle Blythe bebeklerin hala üretiliyor olması ve çağdaş sanatçılar ve illüstratörler tarafından konu edilmesi bu durumun kanıtı olarak görülmektedir.

Sanatçılar ve özellikle illüstratörler arasında bilhassa Blythe bebekler daha çok konu edilmiş ve özelleştirilmiş üç boyutlu eserlere dönüştürülmüştür. Sanatçı bebeği kendi kişisel üslubuyla, heykel, illüstrasyon, tekstil tasarımı gibi alanları kullanarak yeniden kurgulamakta ve onu tekil bir sanat eserine dönüştürmektedir. Blythe bebeklerin özelleştirilmiş versiyonları onları bir seri üretim, tüketim ürünü ya da koleksiyon niteliğinden çıkarak birer sanat yapıtına ve kültürel belleği taşıyan objelere dönüşmüştür. Sanat ve endüstriyel tasarım arasındaki sınırların bulanıklaştığını ortaya koyan bu durum tasarım nesnesinin değerinin sadece işlevinden değil, özgünlüğünden geldiğini

göstermektedir. Böylece endüstriyel tasarımın sınırlarının aşarak sanatçıların bireysel tarzlarıyla bütünleşen kolektif belleğe yön vermiştir.

Sonuç olarak sanat ve tasarım birbirinden ayrılmayan ve birbirinden beslenen bir döngü oluşturmaktadır. Keane'in eserleri bu döngüye güçlü bir örnek olarak gösterilebilir. Bireysel bir tarzın tasarım ürünlerine ve kültürel belleğe aktarılabilmesiyle dolayısıyla da sanat ve tasarımın arasındaki saydamlığın hem estetik hem de kültürel boyutlarını ortaya çıkartmaktadır.

Kaynakça

- Anderson, J. (2023). Blythe's big eyes inspiration. *This is Blythe*. <https://www.thisisblythe.com/blythes-big-eyes-inspiration/?srsltid=AfmBOorIrvgtQAmxTAowb1RGCOpehSPP1g4olXTaXs7pZlblCGYPJgl7> [Erişim tarihi: 20.08.2025].
- Animation Obsessive. (2022, 22 Temmuz). How they designed the Powerpuff Girls. *Substack*. <https://animationobsessive.substack.com/p/designing-the-powerpuff-girls> [Erişim tarihi: 20.08.2025].
- Bourdieu, P. (2002). *La domination masculine* (Édition augmentée d'une préface). Paris: Éditions du Seuil.
- Doğaner, S. K. (2023). Dijital çağda göçmenlere yönelik çoğulculuk karşıtı yansımalar: Black Mirror: Men Against Fire. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö13), 817-831.
- Escalante-De Mattei, S. (2022, 29 Haziran). Margaret Keane, 'Big Eyes' painter, dies at 94. *ARTnews*. <https://www.artnews.com/art-news/news/margaret-keane-big-eyes-painter-dies-1234633039/> [Erişim tarihi: 18.08.2025].
- Fernandes, M. B. M. (2020). Big eyes: Vida e obra de Margaret Keane pelos olhos de Tim Burton. *AVANCA | CINEMA 2020*, 42-49.
- Giles, R. (2022, 19 Ağustos). Little Miss No Name dolls: The 1960s Barbie alternative with 'Big Eyes'. *The Vintage News*. <https://www.thevintagenews.com/2022/08/19/little-miss-no-name/> [Erişim tarihi: 21.08.2025].
- Horsenettle. (2013, 29 Nisan). Uh oh... Susie Sad Eyes. *Horsenettle*. <https://horsenettle.com/?p=5> [Erişim tarihi: 01.09.2025].
- Kirpalov, A. (2024). 7 works by Margaret Keane you should know. *The Collector*. <https://www.thecollector.com/works-margaret-keane-should-know/> [Erişim tarihi: 30.08.2025].
- Lanier, L. (2020). What is up with pop surrealism? *Medium*. <https://medium.com/@leelanierpaints/what-is-up-with-pop-surrealism-2a508b52a78a> [Erişim tarihi: 20.08.2025].
- Lee, B. (2022, 29 Haziran). Margaret Keane, 'big eyes' artist, dies aged 94. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/artanddesign/2022/jun/29/margaret-keane-big-eyes-artist-dies> [Erişim tarihi: 18.08.2025].

- Meyer, I. (2024). Margaret Keane – The painter behind the big-eyed portraits. *Art in Context*. <https://artincontext.org/margaret-keane/> [Erişim tarihi: 18.08.2025].
- Mobbs, D. (2022). Eyes are the window: A quick intro to Margaret Keane. *Invaluable*. <https://www.invaluable.com/blog/quick-intro-to-margaret-keane/?srslid=AfmBOoohN2EDnyVCGy1gOgbL8gTjwXuxdf4ezQ8ZnVA4p9Jhdv-ZUsbB> [Erişim tarihi: 19.08.2025].
- Özyonar Çırak, B. (2021). Kadın sanatçıların toplumsal cinsiyet kodlarına karşı sanatsal ifadelerindeki dönüşüme yönelik bir değerlendirme. *Sanat Dergisi*, (38), 81-95.
- Parra, P. (2023). The woman behind the big-eyed paintings: Margaret Keane. *Artrkl*. <https://artrkl.com/blogs/news/the-woman-behind-the-big-eyed-paintings-margaret-keane> [Erişim tarihi: 19.08.2025].
- Ronson, J. (2014, 26 Ekim). The big-eyed children: The extraordinary story of an epic art fraud. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/artanddesign/2014/oct/26/art-fraud-margaret-walter-keane-tim-burton-biopic> [Erişim tarihi: 30.08.2025].
- Schaefer, M. (2014, 26 Aralık). Who is Margaret Keane? 11 things to know about the real-life artist after 'Big Eyes' release. *International Business Times*. <https://www.ibtimes.com/who-margaret-keane-11-things-know-about-real-life-artist-after-big-eyes-release-1767624> [Erişim tarihi: 30.08.2025].
- Tiurina, M. (t.y.). The Powerpuff Girls (re-imagined). *Marija Tiurina Portfolio*. <https://marijatiurina.com/the-powerpuff-girls-re-imagined> [Erişim tarihi: 20.08.2025].